

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W HAJNÓWCE ZA 2020 ROK**

I. ZASADY FUNKCJONOWANIA

Zgodnie z zapisem - art. 110 pkt. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020r., poz. 1876 ze zm.) „*Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej składa radzie gminy całoroczne sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej*”. Utworzenie i utrzymanie ośrodka jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy. Realizuje zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej zgodnie z ustaleniami Rady Gminy. Gmina realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się ustaleniami wójta.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce są realizowane w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 (Dz. U. z 2020r., poz. 1876 ze zm.) obejmują działania osłonowe i aktywizujące, w celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie rozwiązać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności ludzkiej. Pomoc społeczna powinna dążyć do usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Poszerzanie zakresu wsparcia oraz pojawianie się nowych narzędzi w pracy socjalnej czyni ten proces bardziej efektywnym.

Wysiłki Ośrodka Pomocy Społecznej w 2020 roku jak i postanowienia na lata kolejne zmierzają do stopniowej zmiany postrzegania tej instytucji w świadomości społeczności lokalnej, gdyż Ośrodek już dawno przestał być instytucją wypłacającą jedynie świadczenia finansowe, a staje się narzędziem do budowania polityki społecznej na poziomie lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia niepieniężnego, które jak udowadniają liczne badania, bardziej skutecznie przyczynia się do usamodzielniania rodzin i przeciwdziałania społecznej marginalizacji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Świadczenia przyznawane i wypłacane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce były finansowane z dwóch źródeł: ze środków rządowych z przeznaczeniem na zadania zlecone i samorządowych z przeznaczeniem na zadania własne.

Podstawowym obszarem działalności ośrodka jest realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Jednakże Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce realizuje szereg innych zadań gminy. Całościowo obszar realizowanych zadań określony jest w Statucie i są to zadania z zakresu następujących ustaw:

- 1) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.);
- 2) ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2019 r. poz. 869 z 2019 r. z 2020 r. poz. 288 ze zm.)
- 3) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.);
- 4) ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1282 ze zm.);
- 5) ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.);
- 6) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 266 ze zm.);
- 7) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 ze zm.);
- 8) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.);
- 9) ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1427 ze zm.);
- 10) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 111 ze zm.);
- 11) ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r. poz. 808, ze zm.);
- 12) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 ze zm.);
- 13) ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.);
- 5) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r. poz. 1297 ze zm.);
- 6) ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 ze zm.);
- 7) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. o prawie energetycznym (Dz. U. z 2020 r. poz. 833 ze zm.);

- 8) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020r. poz. 1327);
- 9) UCHWAŁA NR 140 RADY MINISTRÓW z dnia 15 października 2018r.wsprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (Dz. U. z dnia 2018 poz. 1007)
- 10) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2020 r. poz. 517 ze zm.);
- 11) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1492 ze zm.); dotyczące prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, w tym udzielaniu pomocy psychospołecznej dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym;
- 12) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 685) poprzez organizację oparcia społecznego oraz zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych;
- 13) ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2020 r. poz.176);
- 14) ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020r. poz.1348 ze zm.)
- 15) ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 poz. 2407);
- 16) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018r., poz. 1061 ze zm.),

II. ZASADY UDZIELANIA POMOCY

O pomoc finansową mogą starać się osoby, które spełniają warunki określone w ustawie o pomocy społecznej tj.:

- ▶ trudna sytuacja życiowa
- ▶ trudna sytuacja finansowa

przy czym oba warunki muszą być spełnione jednocześnie.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku, przysługuje osobom i rodzinom z *powodu przyczyn (trudna sytuacja życiowa)*, do których należą:

- 1) ubóstwo,
- 2) sieroctwo,
- 3) bezdomność
- 4) bezrobocie,

- 5) niepełnosprawność,
- 6) długotrwała lub ciężka choroba,
- 7) przemoc w rodzinie,
- 7a) potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi,
- 8) potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- 9) bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 10) brak umiejętności przystosowania do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo –wychowawcze,
- 11) trudności w integracji cudzoziemców , którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy,
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- 13) alkoholizm lub narkomania,
- 14) zdarzenia losowe i sytuacje kryzysowe,
- 15) klęska żywiołowa lub ekologiczna.

Miesięczny dochód osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc nie może być wyższy od kwoty określonej w ustawie o pomocy społecznej tzw. kryterium dochodowe ustalone zgodnie z art. 8 ust.1 wynosi odpowiednio:

- > dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie może przekraczać- **701,00 zł**
- > dla osoby osoba w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty - **528,00zł**

Dochody rolników szacuje się natomiast według stałej wielkości, jaką jest hektar przeliczeniowy. Nie jest to kryterium w pełni obiektywne. Ustala ono z góry dochód z jednego hektara przeliczeniowego **od 1 października 2018 r. wynosi – 308,00 zł**, który nie musi pokrywać się z dochodem rzeczywiście wypracowanym. Poza tym sztywne określenie dochodu nie pozwala na uwzględnienie różnych niespodziewanych zdarzeń losowych.

Świadczenia z pomocy społecznej finansowane są z dwóch źródeł : budżetu państwa (dotacja celowa) oraz środków budżetu gminy (własne gminy).

Każda z gwarantowanych przez ustawę form pomocy wymaga zarówno klasyfikacji przypadku do odpowiedniej kategorii zadań, jak i spełnienia kryterium dochodowego.

ZASIŁEK STAŁY

przysługuje osobie samotnej lub osobie w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub osobie pozostającej w rodzinie niezdolnej do pracy z powodu wieku

lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30,00 zł miesięcznie i wyższa niż 604,00zł. Tą formą pomocy objęto 25 osób i wypłacono świadczenia na kwotę 140 144,77zł.

Opłacano też składki zdrowotne za osoby pobierające zasiłek stały i opłacono za 22 osoby na kwotę 11 900,74zł są to osoby niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu (w tym 1 osoba uczęszczająca do Centrum Integracji Społecznej w Hajnówce). Środki te były przekazywane bezpośrednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Środki finansowe na wypłatę zasiłków stałych i opłacenia składki zdrowotnej pochodziły z dotacji państwa.

ZASIŁEK OKRESOWY

przysługuje z tytułu długotrwałej choroby, niepełnosprawności, bezrobocia, możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego przy spełnianiu kryterium dochodowego.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej od dochodu tej osoby lub kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Z tej formy pomocy skorzystało 79 rodzin i wypłacono kwotę 221 568,35zł. Zasiłki okresowe otrzymały głównie osoby i rodziny, w których występowało bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Jest to zadanie własne gminy obowiązkowe ale gmina otrzymuje dotację na powyższe świadczenia.

ZASIŁKI CELOWE I SPECJALNE CELOWE

Zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest wypłata zasiłków celowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu oraz sprawienie pogrzebu. Pomoc w zakresie zasiłków celowych oraz zasiłków celowych specjalnych udzielona była na konkretne, uzasadnione potrzeby zgłaszane przez klientów. Pomoc udzielona była m.in. na opał, bieżące potrzeby, leki, leczenie, opłaty i odzież. Wypłacono zasiłki celowe i specjalne celowe dla 41 osób na łączną kwotę 22 353,89zł (w tym sprawienie 3 pogrzebów na łączną kwotę 8 646,80 zł).

POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU NA LATA 2019-2023

Program jest realizowany przez Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Hajnówce.

Celem tego programu jest m.in.:

-wsparcie gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienie posiłku osobom jego pozbawionym,
-poprawa poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach,
-długofalowe działanie w zakresie poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży poprzez ograniczenie zjawiska niedożywiania.

W ramach Programu realizowane były działania dotyczące zapewnienia pomocy w formie dożywiania dzieci do 7 roku życia, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom, w szczególności bezrobotnym, samotnym, w podeszłym wieku, chorym, niepełnosprawnym w formie posiłku, zasiłku celowego na zakup posiłku.

W 2020 r. rzeczywista liczba osób objętych programem wyniosła 183 osób, w tym z posiłków w szkołach skorzystało 62 uczniów, a z zasiłku celowego na zakup żywności 86 rodziny. Ogółem poniesione koszty na dożywianie to kwota 90 000,00 zł (udział gminy to kwota 20 000,00zł,) natomiast dotacja państwa wyniosła 70 000,00 zł. Procentowy udział gminy w kosztach dożywiania wyniósł 20%. Ośrodek objął dożywianiem również uczniów zamieszkujących na terenie naszej gminy, ale uczęszczających do szkół poza terenem gminy. Dla dwóch osób dorosłych opłacono jeden gorący posiłek uczęszczających do Środowiskowego Domu Samopomocy w Hajnówce.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Do zadań własnych gminy należy również kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej.

Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą:

- 1) mieszkaniec domu , nie więcej niż 70% swojego dochodu,
- 2) małżonek , zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez mieszkańca domu oraz małżonka, zstępnymi przed wstępnymi.

W 2020r. w domach pomocy społecznej przebywały 4 osoby - dopłata gminy wyniosła **137 272,80 zł.**

Do zadań zleconych gminy w myśl art. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych należy również wydawanie decyzji administracyjnych, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe, stosownie do art. 8 ustawy o pomocy społecznej, w przypadku których nie zachodzi okoliczność, o której mowa w art. 12 tej ustawy. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się

rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. Stosownie do art. 54 ustawy prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji. W ubiegłym roku wydano 2 decyzje administracyjnych przyznające prawo do ww. świadczeń dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni.

Oprócz udzielania finansowych form pomocy, Ośrodek opiera swoją działalność na wsparciu w postaci pracy socjalnej. Praca socjalna jest podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym równoległe z pozostałymi formami wspierania i udzielonymi świadczeniami. Praca socjalna ukierunkowana jest na pomoc osobom i rodzinom dla wzmocnienia lub odzyskania ich zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, a także na tworzeniu warunków sprzyjających temu celowi. Bardzo często praca socjalna staje się jedyną efektywną, chociaż długotrwałą metodą pracy z klientami. Niezbędne jest indywidualne podejście do każdej osoby, diagnoza jej potrzeb i możliwości oraz edukacja np. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, informowanie o prawach i uprawnieniach. Pracownik zachęca do korzystania z pomocy psychologicznej, poradnictwa w zakresie profilaktyki uzależnień, aktywnego poszukiwania pracy, terapii odwykowej dla osób nadużywających alkoholu oraz udziału w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce w ramach pracy socjalnej dotyczącej rodziny korzystającej z pomocy działał w zakresie:

1) *Kontakt z instytucjami:*

- pomoc w załatwianiu spraw w biurze,
- współpraca z kuratorami sądowymi i społecznymi,
- współpraca z policją,
- reprezentowanie interesów podopiecznych w innych instytucjach,

2) *Funkcjonowania rodziny:*

- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- pomoc w napisaniu wniosków do Sądu o alimenty,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym.

3) *Świadczenia ZUS i pokrewne:*

- pomoc w ustaleniu lub zmianę stopnia niepełnosprawności.

4) *Praca:*

- mobilizowanie podopiecznych do poszukiwania pracy,
- przekazywanie ofert pracy dla podopiecznych GOPS.

5) *Oświata i opieka medyczna:*

- współpraca ze szkołą,
- współpraca ze służbami medycznymi.

W większości środowisk objętych w 2020 roku świadczeniami pomocy społecznej w formie zasiłków, pomocy rzeczowej mieliśmy do czynienia z wystąpieniem jednocześnie wielu problemów, których rozwiązanie wymaga pomocy. Bardzo często w parze z alkoholizmem występuje długotrwała choroba lub niepełnosprawność, podobnie długotrwała choroba często dotyczy osób bezrobotnych.

Istotą diagnozy problemów społecznych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Hajnówce jest charakterystyka problemów z jakimi zgłaszają się klienci do tut. Ośrodka. Rodzaje, rozmiary i formy udzielanego wsparcia są uzależnione od indywidualnej sytuacji każdej rodziny. Ocena sytuacji każdego klienta odbywa się na podstawie przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego i wyodrębnienia wiodących problemów w rodzinie, zgodnie z katalogiem dysfunkcji wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Poniższa tabela obrazuje powody udzielania pomocy i liczebność rodzin korzystających z pomocy w GOPS Hajnówka 2020 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin w 2020
Długotrwała lub ciężka choroba	2
Ubóstwo	72
Niepełnosprawność	52
Bezradność w sprawach opiekuńczo –wychowawczych w tym: wielodzietność i rodziny niepełne	12
Bezrobocie	45
Alkoholizm	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	17
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPIPS za 2020 r.

Z przedstawionych danych wynika, że w 2020r. jedną z głównych przyczyn ubiegania się o pomoc społeczną było ubóstwo, które jest złożonym zjawiskiem społecznym, przybierającym różne formy. Może przejawiać się brakiem środków finansowych, brakiem zasobów materialnych, brakiem godnych warunków mieszkaniowych, a nawet głodem. Złożony charakter ubóstwa polega na tym iż wiąże się zazwyczaj z innymi problemami np. z bezrobociem,

niepełnosprawnością, uzależnieniami, bezradnością. Najprostsze ujęcie zagadnienia ubóstwa wskazuje na stan, w którym jednostka czy rodzina jest pozbawiona środków niezbędnych do zaspokojenia podstawowych potrzeb bytowych takich jak: wyżywienie, ubranie, schronienie, utrzymanie zdrowia czy zdobycie wykształcenia. Na nieco niższym poziomie klasyfikuje się problem niepełnosprawności, z tego powodu skorzystało 52 rodzin. Niepełnosprawność jest zjawiskiem pogłębiającym się. Problem ten traktowany jest najczęściej nie tylko jako problem zdrowotny, ale także jako problem społeczny. Pomijając dysfunkcje z powodu nieszczęśliwych wypadków, jest wiele przyczyn poszerzania się wraz z wiekiem niepełnosprawności w tym przypadku osób uzależnionych od alkoholu.

W zakresie świadczeń realizowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce 2020 r. wydanych zostało - 567 decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej.

Wójt Gminy Hajnówka i Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hajnówce wraz z pracownikami zorganizowali:

- wieczór Kolęd w Klubie Integracji Społecznej w Dubiczach Osocznych, który odbył się 21 stycznia 2020 roku mieszkańcy sołectwa w liczonym gronie przybyli na wspólne kolędowanie, tym samym wysłuchanie kolęd Zespołu „Czyżowianie” oraz Zespołu „Lotos” z Dubin,
- cykl warsztatów pisania ikon metodą transferu w miejscowości Dubicze Osoczne w Klubie Integracji Społecznej,
- rozdanie 190 paczek dla osób samotnych i schorowanych z terenu gminy Hajnówka związku z nadchodzącymi Świętami Bożego Narodzenia.

Ponadto Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020, który jest krajowym programem operacyjnym oferującym żywność dla najbardziej potrzebujących. Od lutego 2019r nawiązano współpracę ze Stowarzyszeniem „Sami Sobie” w Hajnówce i wydano skierowania dla (46 rodzin w 2020 roku).

Decyzją Kierownika Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce zostały przyznane usługi opiekuńcze dla 6 osób, natomiast dla 2 osób zostały przyznane specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania z zaburzeniami psychicznymi na kwotę 70 320,00zł.

III. USTAWA O ŚWIADCZENIACH RODZINNYCH

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Hajnówce jest organem realizującym świadczenia rodzinne dla zamieszkałych na terenie gminy zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych, którymi są:

- 1) zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych
- 2) świadczenia opiekuńcze : zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.
- 4) specjalny zasiłek dla opiekuna
- 5) zasiłek dla opiekuna
- 6) świadczenie rodzicielskie,

System świadczeń rodzinnych tworzony jest, jako system poza ubezpieczeniowych świadczeń społecznych finansowanych ze środków budżetu państwa – dotacja celowa. Prawo do świadczeń rodzinnych przysługuje osobom, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty - **674,00zł**.

W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wynosi **764,00zł miesięcznie netto**.

Wydatki na świadczenia rodzinne w ramach zadań zleconych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Hajnówce realizowane w **2020 r.** przedstawiały się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie	Ilość świadczeń	Wartość świadczeń
1	Zasiłek rodzinny (do 5 lat)	241	22 856,00
2	Zasiłek rodzinny (5-18 lat)	791	9 7934,00
3	Zasiłek rodzinny (18-24 lat)	156	21 060,00
4	Dodatek do z.r. z tyt. urodzenia dziecka	3	3 000,00
5	Dodatek do z.r. z tyt. opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego - opieka nad jednym dzieckiem	11	3 707,00
6	Dodatek do z.r. z tyt. samotnego wychowywania dziecka	96	18 528,00
7	Dodatek do z.r. z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	22	1 980,00

8	Dodatek do z.r. z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	98	10 780,00
9	Dodatek do z.r. z tyt. rozpoczęcia roku szkolnego	75	7 392,00
11	Dodatek do z.r. z tyt. na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	30	3 390,00
12	Dodatek do z.r. z tyt. na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	247	17 043,00
13	Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	139	13 205,00
14	Jednorazowe świadczenie w wysokości 4000zł	0	0
15	Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności art.16 ust.2 pkt.1 i art.57	226	48 780,00
16	Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności art.16 ust.2 pkt.2	474	102 308,00
17	Zasiłek pielęgnacyjny z tytułu niepełnosprawności art.16 ust.3	252	54391,00
18	Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej na podstawie art.17 ust.1 pkt 1	198	362 340,00
19	Specjalny zasiłek opiekuńczy	97	59 620,00
20	Zasiłek dla opiekuna na podst.art. 2 ust.2 pkt 2 ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	32	19840,00

21	Jednorazowa zapomoga z tyt. ur. dziecka finansowana z budżetu	17	17 000,00
22	Świadczenie rodzicielskie	39	34 907,00
23	Zasiłek rodzinny i dodatki na podstawie art.5 ust.3	71	10 131,99
24	Składka na ubezpieczenia społeczne opłacana za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	131	61 086,00
25	Składka na ubezpieczenia zdrowotne opłacana za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	84	13 835,00
26	Składka na ubezpieczenia społeczne opłacana za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	97	16 407,00
27	Składka na ubezpieczenia zdrowotne opłacana za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	52	2 808,00
28	Składka na ubezpieczenia społeczne opłacana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	11	1 877,00
29	Składka na ubezpieczenia zdrowotne opłacana za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	12	670,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania za 2020r.

Ogółem na świadczenia rodzinne wydatkowano środki finansowe w wysokości

1 057 418,77 zł w tym:

Świadczenia 945 803,14 zł

Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne 79 369,62 zł

3% na obsługę 32 246,01 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania SR za 2020r.

IV. FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Kolejnym zadaniem realizowanym przez GOPS Hajnówka są świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Świadczenie z funduszu alimentacyjnego mogą otrzymywać osoby uprawnione, jeżeli egzekucja jest bezskuteczna, do ukończenia 18 roku życia albo w przypadku, gdy osoba uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, lub w przypadku niepełnosprawności – bezterminowo.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty - **800,00 zł.**

Od 1 października 2020 roku wynosi **- 900,00zł**

W okresie od stycznia do grudnia 2020 roku wypłacono z funduszu alimentacyjnego świadczenia dla 5 wierzycieli na łączną kwotę **24 950,00 zł.**

DŁUŻNICY ALIMNETACYJNI

Działania wobec dłużników alimentacyjnych przewidziane w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020r., poz. 808 ze zm.) podejmuje organ właściwy dłużnika tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego. Realizacja ww. ustawy może być także przekazana do jednostki organizacyjnej gminy np. do Ośrodka Pomocy Społecznej. Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela tj. wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej, jeśli:

- 1) osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;
- 2) osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złożył do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku bezskuteczności egzekucji osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy może złożyć do organu właściwego wierzyciela wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. Egzekucja bezskuteczna w rozumieniu przepisów ww. ustawy to egzekucja, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych. Jeśli osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, nie musi ona składać odrębnego wniosku w sprawie podjęcia działań wobec dłużnika alimentacyjnego, ponieważ organ wypłacający świadczenie z urzędu wystąpi o podjęcie takich działań do organu właściwego dłużnika.

Wniosek o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego składa się w organie wypłacającym świadczenia z funduszu alimentacyjnego w gminie wierzyciela. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o bezskuteczności egzekucji zawierające informację o stanie egzekucji, przyczynach jej bezskuteczności oraz o działaniach podejmowanych w celu wyegzekwowania zasądzonych alimentów.

Gminny Ośrodek w roku 2020 podjął działania wobec 4 dłużników. Działania te polegały na ustaleniu sytuacji materialnej i rodzinnej dłużnika poprzez przeprowadzenie wywiadu. Ponadto Ośrodek wystąpił do gmin, na terenie których przebywają dłużnicy o podjęcie wobec nich działań. Ponadto Ośrodek prowadzi dokumentację współpracy z komornikami sądowymi oraz innymi instytucjami w zakresie prowadzonych postępowań administracyjnych.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE 500+

Wójt Gminy realizację tej ustawy powierzył Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Hajnówce. Od 1 lipca 2019 roku świadczenie wychowawcze przysługuje na wszystkie dzieci do 18. roku życia, bez względu na dochody uzyskiwane przez rodzinę.

W 2020r. na ten cel wydatkowano kwotę 3 262 160,69 zł. Świadczenie to było wypłacone dla 553 dzieci.

V. INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ GOPS.

Dodatki Mieszkaniowe

Zasady przyznawania dodatków mieszkaniowych określa ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 ze zm.), zgodnie z ustawą dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu,
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych,
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem,
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny.

Dodatki mieszkaniowe są rodzajem pieniężnego świadczenia, przysługującego osobie, która spełnia warunki określone w ustawie o dodatkach mieszkaniowych.

Jego celem jest pokrycie części wydatku mieszkaniowego, a więc dla osoby uzyskującej niskie dochody dodatek stanowi rekompensatę pewnej części wydatku poniesionego na opłatę za mieszkanie.

Wysokość dodatku uzależniona jest zarówno od dochodu gospodarstwa domowego i powierzchni normatywnej lokalu, jak i od wysokości ponoszonych wydatków mieszkaniowych. W 2020 roku nie wypłacano dodatków.

Dodatek energetyczny

Dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej od dnia 1 stycznia 2014 r. na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r. poz.833 ze zm);

1. Użyte w ustawie określenie odbiorca wrażliwy energii elektrycznej – oznacza: osobę, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej;
2. Dodatek energetyczny wynosi rocznie nie więcej niż 30% iloczynu limitu zużycia energii elektrycznej oraz średniej ceny energii elektrycznej dla odbiorcy energii elektrycznej w gospodarstwie domowym;
3. Wysokość limitu o którym mowa powyżej wynosi :
 - 900 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną;
 - 1250 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób;
 - 1500 kWh w roku kalendarzowym – dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób;
4. Dodatek energetyczny wynosi miesięcznie 1/12 kwoty rocznej dodatku energetycznego ogłaszanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki;

5. Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Energii z dnia 11 kwietnia 2019r.. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r. ww. dodatek wynosił:
- dla gospodarstwa prowadzonego przez osobę samotną – 11,37 zł miesięcznie;
 - dla gospodarstwa składającego się z 2 do 4 osób – 15,80 zł miesięcznie;
 - dla gospodarstwa składającego się z co najmniej 5 osób – 18,96 zł miesięcznie;
6. Dodatek energetyczny przyznaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta, w drodze decyzji, na wniosek odbiorcy wrażliwego energii elektrycznej. Do wniosku dołącza się kopię umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zwartej z przedsiębiorstwem energetycznym (oryginał do wglądu). W 2020r. nie wypłacano dodatków energetycznych.

KARTA DUŻEJ RODZINY

Ośrodek Pomocy Społecznej realizował również zadanie wynikające z ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1348 ze zm.)

W roku 2020 r. wydano 12 rodzinom wielodzietnym 25 Kart Dużej Rodziny uprawniające do zniżek oferowanych przez podmioty publiczne i niepubliczne.

Świadczenie Dobry Start

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2018r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” określono szczególne warunki realizacji rządowego programu „Dobry start” ustanowionego uchwałą Rady Ministrów nr 80/2018 z dnia 30 maja 2018r w sprawie ustanowienia rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie dobry start w wysokości 300,00 zł raz w roku (jedenorazowo) przysługuje w związku z rozpoczęciem przez dziecko roku szkolnego, do ukończenia 20 roku życia lub 24 roku życia w przypadku legitymowania się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Świadczenie dobry start nie przysługuje na dziecko uczęszczające do przedszkola, w tym na dziecko realizujące roczne przygotowanie przedszkolne („tzw. zerówka”) w szkole podstawowej, a także w przedszkolu lub innej formie wychowania przedszkolnego.

W 2020 świadczenie dobry start przyznano i wypłacono na **368 dzieci**, na kwotę **110 250,00zł**.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że Ośrodek realizował w bieżącej pracy zadania wynikające z Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Hajnówka na lata 2019-2021 (*załącznik nr 1*), Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2020 rok (*załącznik nr 2*) i Gminnego Programu

Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Hajnówka za 2020r. (załącznik nr 3).

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej w gminie Hajnówka

Stosownie do art. 110 ust.9 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka oraz przedstawia wykaz potrzeb w tym zakresie. Przy realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej szczególną uwagę należy zwrócić na działania ukierunkowane na ochronę i polepszenie warunków życia najsłabszych grup społecznych, zagrożonych wykluczeniem oraz na tworzenie warunków umożliwiających im aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. Mając powyższe na uwadze przedstawiam potrzeby w zakresie pomocy społecznej oparte o szczegółową analizę statystyczną oraz możliwości Ośrodka:

1. Rozwój poradnictwa specjalistycznego dla członków rodzin zagrożonych i dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy w rodzinie.
3. Organizowanie szkoleń, doskonalenie zawodowe oraz doradztwo metodyczne dla kierowników i pracowników jednostki pomocy społecznej,
4. Zapewnienie opieki asystenta rodziny, rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze w sytuacji zgłoszenia takiej potrzeby przez pracownika socjalnego.

Sporządziła:
Mirosława Gawryluk

*Załącznik nr 1 do
Sprawozdania z
działalności GOPS
za 2020r.*

Sprawozdanie z realizacji gminnego programu wspierania rodziny w gminie Hajnówka w 2020 r.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w gminie Hajnówka jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Działania te były podejmowane w celu przywrócenia rodzinom zdolności do wypełniania ich podstawowych funkcji poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci. Zadania realizowane w ramach Programu koncentrowały się nie tylko na dziecku, lecz na jego całej rodzinie.

W związku z powyższym były podejmowane działania profilaktyczne podnoszące kompetencje życiowe rodzin tego wymagających w zakresie prawidłowego pełnienia przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Prowadzono również pracę socjalną z rodziną w celu pobudzenia jej aktywności w rozwiązywaniu problemów. Działaniami objęto 49 rodzin.

Monitorowano również środowiska zagrożone uzależnieniami. Nakłaniano rodziców do podejmowania leczenia odwykowego. Sześć rodzin zostało objętych monitorowaniem.

Prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w szkołach w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenia pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Na Białoruskim Festynie Ludowym przy Centrum Ekumeniczno Etnograficznym w Dubinach zorganizowano stoisko profilaktyczne.

GOPS wspierał również rodziny dysfunkcyjne, informowano o instytucjach niosących pomoc prawną i związaną z uzależnieniami i przemocą domową.

Na terenie gminy Hajnówka rozpowszechniano plakaty, ulotki edukacyjno – informacyjne dotyczące przemocy w rodzinie wraz z wykazem placówek udzielających pomoc ofiarom przemocy w rodzinie. Dane informacyjne umieszczano również na stronie Urzędu Gminy Hajnówka, a także na tablicach ogłoszeń GOPS, szkołach oraz świetlicach wiejskich. Uroczyste otwarcie placu zabaw przy Gminnym Centrum Kultury w Dubinach przy współpracy z Międzynarodowym Teatrem Wertep. W programie – spektakl teatralny Festiwalu Wertep, spotkanie z policjantem nt. kształtowania postaw prozdrowotnych, animacje rodzinne Festiwalu Wertep oraz gry i zabawy dla dzieci.

Spotkania Policji z dyrekcją i kadrą pedagogiczną w szkołach w Orzeszkowie i w Dubinach nt. procedur postępowania w przypadku ujawnienia u ucznia środków odurzających oraz zaprezentowano walizkę profilaktyczną.

W Szkole Podstawowej w Dubinach prowadzono profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych. Organizowano Dzień Bezpiecznego Internetu, udostępniano dzieciom i młodzieży gazetki w bibliotece szkolnej na temat zasad bezpiecznego korzystania z internetu, gazetki o grach nie zawierających przemocy. Wdrażano dzieci do umiejętności zdobywania wiedzy i rozwijania własnych zainteresowań oraz rozwijania kompetencji czytelniczych. Prowadzono indywidualne zajęcia terapeutyczne i socjoterapeutyczne przez psychologa i pedagoga szkolnego.

FERIE ZIMOWE 2020 dla dzieci i młodzieży / od 23 stycznia do 1 lutego / w Gminnym Centrum Kultury w Dubinach:

- warsztaty kulinarne – powitalna pizza, ciasteczka,
- przygotowywanie dekoracji na zabawę choinkową,
- teatrzyk Kamishibai i zajęcia teatralne,
- zajęcia muzyczno-ruchowe,
- Walentynkowe Laurki,
- Dzień Wolnych Inspiracji

W 2020r. procedurą „Niebieska Karta” było objętych 14 rodzin. Pracownicy socjalni GOPS objęli pracą socjalną wszystkie rodziny dotknięte przemocą.

Zapewniono niezbędną pomoc materialną i rzeczową rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Objęto 72 dzieci dożywianiem w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Przyznano 30 uczniom z rodzin o niskich dochodach stypendia. Współdziałano z instytucjami działającymi na terenie gminy w celu zapewnienia pomocy terapeutycznej, psychologicznej i prawnej dla ofiar i sprawców przemocy domowej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje ze szkołami, Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną, Komendą Powiatową Policji, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorami zawodowymi z Wydziału Rodzinnego i Karnego Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim.

Sporządziła: Raisa Nowik

*Załącznik nr 2 do
Sprawozdania z
działalności GOPS
za 2020r.*

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2020 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przyjęto uchwałą Rady Gminy Hajnówka Nr XV/106/19 z dnia 20.12.2019r.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hajnówce w 2020r. prowadziła postępowania zmierzające do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego wobec osób uzależnionych od alkoholu, które w związku z jego nadużywaniem powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od leczenia albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny. Komisja prowadzi również profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną dla dzieci i młodzieży. Przy planowaniu pomocy dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym dąży się do zintegrowania działań różnych instytucji zajmujących się pomaganiem dziecku i rodzinie. Dotyczy to przede wszystkim szkół, poradni psychologiczno-

pedagogicznej, ośrodka pomocy społecznej, sądu rejonowego, policji oraz kuratorów zawodowych.

Cele programu gminnego

Nadrzędnym celem programu było zapobieganie powstawaniu negatywnych zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu. Sugerowano rodzinom oraz osobom nadużywającym alkoholu do korzystania z pomocy terapeutycznej. Pracownicy socjalni ośrodka pomocy społecznej prowadzili rozmowy profilaktyczne w miejscu zamieszkania osób uzależnionych wspólnie z dzielnicowym KPP w Hajnówce .

Członkowie komisji nakłaniali do podjęcia leczenia odwykowego osoby uzależnione.

Przeprowadzono wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania przez pracowników socjalnych GOPS.

Zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, kierunki działania i sposoby ich realizacji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjmowała zgłoszenia o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu, zapraszała na rozmowę osoby, w sprawie których wpłynęło zgłoszenie, kierowała na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego.

W roku 2020 odbyło się pięć posiedzeń komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Komisja rozpatrzyła 14 wniosków w sprawie leczenia odwykowego, które wpłynęły z Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce, Prokuratury Rejonowej oraz od rodzin. Na zaproszenie komisji w celu przeprowadzenia rozmowy motywującej do podjęcia leczenia odwykowego było zapraszanych 14 osób, zgłosiło się 8 osób. Komisja opiniowała również wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.

Komisja dążyła do zintegrowania działań różnych instytucji zajmujących się na co dzień pomaganiem dziecku i rodzinie. Utrzymywano ścisły kontakt ze szkołami, poradnią pedagogiczno- psychologiczną, policją, sądem oraz kuratorami zawodowymi. W czasie roku

szkolnego odbywały się apele i części artystyczne związane z zagrożeniami niesionymi przez alkohol. Szkoły posiadają opracowane Szkolne programy profilaktyki, w ramach których podejmowane przedsięwzięcia mają na celu zapobieganie zachowaniom problemowym oraz działania na rzecz zdrowia i bezpieczeństwa.

W świetlicach wiejskich Gminnego Centrum Kultury w Dubinach podczas ferii zimowych zostały zorganizowane warsztaty dla dzieci i młodzieży. Były one połączone z nauką asertywności i zabawami alternatywnymi w kontekście uzależnień od komputera. Na zajęciach była przedstawiona profilaktyka zdrowotna i ekologiczna w kwestii zdrowego odżywiania się. Przy współpracy przedstawicieli OSP z terenu Gminy przeprowadzono pogadanki na temat zagrożeń współczesnego świata. Zorganizowano warsztaty z nauką mówienia „nie” w sytuacjach niepewnych. W GCK w Dubinach odbyło się rozstrzygnięcie konkursu. Każdy z uczestników przygotował pracę plastyczną, pt. „Radość bez alkoholu” spośród których komisja wyłoniła zwycięzcę. Nagrody otrzymały także osoby wyróżnione.

W 2020 roku Zakupiono pakiet materiałów profilaktycznych na realizację programów profilaktycznych w szkołach, świetlicach wiejskich oraz sklepach na terenie Gminy Hajnówka. W ramach profilaktyki zostało zorganizowane spotkanie dla dzieci, młodzieży i rodziców z psychologiem oraz doradcą zawodowym, które odbyło się w Dubiczach Osocznych.

Dnia 24.07.2020r. odbyło się spotkanie mieszkańców wsi Borysówka z dzielnicowym Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce, na którym były omawiane potencjalne zagrożenia zgłaszane Wójtowi Gminy oraz społeczne zachowania w środowisku. Ponadto pogadanka dotyczyła szkodliwości i skutków spożywania alkoholu oraz zakłócanie ładu i porządku publicznego.

W Klubie Integracji Społecznej w Dubiczach Osocznych były przeprowadzone zajęcia profilaktyczne dzieci i ich rodzin. Spotkania odbywały się systematycznie z udziałem policji i psychologa, mianowicie na pierwszym spotkaniu odbyły się warsztaty szycia maseczek w związku z COVID-19, pt. „Spędzanie wolnego czasu z dala od uzależnień, integracja młodzieży i ich sąsiadów”. Natomiast kolejne spotkanie dotyczyło szkodliwości i skutków spożywania alkoholu oraz zakłócanie ładu i porządku publicznego. Spotkanie połączono z elementami profilaktyki w postaci prelekcji wygłoszonej przez policjantkę KPP w Hajnówce. Ponadto na zajęciach była obecna psycholog oraz instruktor integracji zawodowej.

Gminne Centrum Kultury w Dubinach zorganizowało spektakl teatralny. Spotkanie miało na celu kształtowanie postaw prospołecznych, które prezentowane były podczas Festiwalu Teatralnego Wertep. Po spektaklu odbył się festyn z muzyką w ramach integracji mieszkańców wyludniających się wsi. W świetlicy wiejskiej również odbyło się spotkanie, które miało na celu uświadomienie wszystkich mieszkańców jakie zagrożenia dla zdrowia mają używki. Dostarczenie mieszkańcom podstawowej wiedzy na temat alkoholu, papierosów i zawartych w nich substancji szkodliwych dla zdrowia. Zachęcanie uczestników do obejrzenia prezentacji multimedialnych oraz zdjęć osób uzależnionych od nikotyny i alkoholu. W części końcowej uczestnicy wspólnie przygotowywali posiłek w ramach warsztatów kulinarnych, pt. „Bawię się bez alkoholu”. W lipcu 2020r. W Gminnym Centrum Kultury w Dubinach odbyły się warsztaty plastyczne, pt. „Moje wymarzone miejsce na wakacje - bez uzależnień”. Był to program profilaktyczny przeprowadzony dla dzieci i młodzieży zagrożonej alkoholizmem i wykluczeniem społecznym.

Zakupiono broszury na potrzeby działań edukacyjnych, które przeprowadzono w Szkole Podstawowej w Dubinach. Na terenie została przeprowadzona kampania społeczna adresowana do dzieci i młodzieży. Głównym tematem były zagrożenia wynikające z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (nowe syntetyczne substancje psychoaktywne, np. dopalacze), jak również stosowanie pozamedycznych produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia. Również do Szkoły Podstawowej w Dubinach zakupiono materiały profilaktyczne w celu realizacji programu profilaktyki i upowszechniania informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych oraz ich rodzin. Także odbyła się zabawa z animatorem, jako alternatywne spędzanie wolnego czasu- profilaktyka uzależnień, mianowicie przeciwdziałanie narkomanii, alkoholizmowi, świadome korzystanie z komputera i Internetu.

W miejscowości Topiło odbyło się spotkanie z mieszkańcami sołectwa, jak również z osobami z okolicznych wsi. Wydarzenie odbyło się w ramach realizacji programu profilaktycznego skierowanego do osób uzależnionych oraz członków rodzin z problemami uzależnienia i przemocy. Spotkanie na terenie gminy Hajnówka zostało zrealizowane zgodnie z obowiązującymi zasadami reżimu sanitarnego w związku z COVID-19. Spotkanie jest wynikiem potrzeby dostosowania działań do specyfikacji środowiska lokalnego, będącego miejscem ich realizacji. W związku z powyższym zostały przekazane mieszkańcom informacje, broszury oraz foldery z Komendy Powiatowej Policji w Hajnówce.

Zorganizowano festyn w Pasiecznikach Dużych z myślą o rodzinach, młodzieży i dzieciach dotkniętych problemem uzależnień. Spotkanie integracyjne zrealizowane w formie festynu stało się kreatywną alternatywą spędzania wspólnie wolnego czasu. Głównym celem zrealizowanego przedsięwzięcia było kształtowanie i promowanie pozytywnych wzorców zachowań dla rodzin dotkniętych problemem uzależnień, biorąc jednocześnie pod uwagę stan epidemii wywołanym wirusem COVID-19. Wydarzenie odbyło się zgodnie z zasadami reżimu sanitarnego.

W świetlicach wiejskich gminy Hajnówka zostały przeprowadzone cykliczne warsztaty w ramach realizacji programu profilaktycznego „Młodość bez uzależnień”. Spotkania odbyły się przy wsparciu przedstawicieli Policji, OSP oraz psychologa przeprowadzono pogadanki dla rodzin z problemami alkoholowymi na temat zagrożeń w nowej rzeczywistości, gdzie izolacja prowadzi do sięgania po alkohol i wywołuje przemoc domową. Zakupione poradniki „100 lat aktywnego życia” zostały rozdane podopiecznym na potrzeby działań profilaktyczno-edukacyjnych. Na terenie gminy przeprowadzono kampanię społeczną adresowaną do rodzin objętych wsparciem GOPS, która ma zapobiec używaniu środków odurzających i substancji psychoaktywnych jako środków do leczenia stresu i emocji w czasie izolacji.

Plan na 2020 rok dochodów budżetowych wyniósł 34 000,00 zł. Dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych osiągnęły kwotę 33 795,51 zł, co stanowi 99,40%.

Łącznie na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i gminnego programu przeciwdziałania narkomanii wydatkowano:

- na przeciwdziałanie narkomanii – 14,85%

- na profilaktykę rozwiązywania problemów alkoholowych – 85,15% z tego:

3,40%- szkolenia,

6,20%- wynagrodzenia członków komisji,

25,25%- zwalczanie COVID-19 (maseczki chirurgiczne, rękawice medyczne, środki dezynfekcyjne, płyny do dezynfekcji),

65,15%- warsztaty i spotkania w świetlicach wiejskich dla dzieci, młodzieży i mieszkańców gminy z zachowaniem reżimu sanitarnego oraz zakup drukarki do GCK Dubiny w celu realizacji programu profilaktyki.

*Załącznik nr 3 do
Sprawozdania z
działalności GOPS
za 2020r.*

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Hajnówka za 2020r.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2019 – 2024 przyjęto uchwałą Nr IV/19/2018 Rady Gminy Hajnówka z dnia 21 grudnia 2018r.

Zarządzeniem Nr 45/11 Wójta Gminy Hajnówka z dnia 30 czerwca 2011r. na podstawie uchwały Nr VIII/32/11 z dnia 28 kwietnia 2011r. w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, powołano Gminny Zespół Interdyscyplinarny działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Hajnówka. Natomiast Zarządzeniem Nr 170/12 Wójta Gminy Hajnówka z dnia 14 listopada 2012r. zmieniono skład Zespołu Interdyscyplinarnego, a zarządzeniem Nr 39/15 Wójta Gminy Hajnówka z dnia 12 maja 2015r. uzupełniono skład Zespołu Interdyscyplinarnego o przedstawiciela organizacji pozarządowej.

Zarządzeniem Nr 196/2020 w dniu 3.06.2020 roku powołano zespół interdyscyplinarny w nowym składzie.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele:

- Ośrodka Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni),
- Policji (dzielnicowy),
- Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim(kurator zawodowy),
- Służby Zdrowia (pielęgniarka środowiskowa),
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Szkoły Podstawowej w Dubinach,
- organizacji pozarządowej (Stowarzyszenie Sympatyków Wsi Borysówka)

Działania w ramach Programu były oparte na realizacji poniższych celów:

1. Zmiana postaw mieszkańców Gminy Hajnówka wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno – edukacyjne

Na terenie gminy Hajnówka rozpowszechniano informacje o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym – działanie to było realizowane poprzez dystrybucję ulotek, plakatów skierowanych do ofiar przemocy w rodzinie.

Na tablicy informacyjnej GOPS były umieszczane plakaty, wykazy placówek udzielających pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, informacje o możliwości udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Hajnówce, na stronie internetowej Ośrodka w zakładce - przemoc w rodzinie, umieszczone zostały numery telefonów do instytucji udzielających bezpłatne porady w zakresie przemocy.

W Szkole Podstawowej w Dubinach w ramach realizacji celów profilaktycznych, wychowawczych podejmowano następujące działania:

- przeprowadzono z dziećmi indywidualne zajęcia terapeutyczne i socjoterapeutyczne prowadzone przez psychologa i pedagoga szkolnego,
- kształtowano właściwe postawy dzieci poprzez prowadzenie pogadanek na godzinach wychowawczych i egzekwowanie przestrzegania zasad obowiązujących w szkole,

-integrowano zespoły klasowe poprzez wspólne wyjazdy i imprezy szkolne,

W styczniu 2020 roku Komenda Powiatowa Policji w Hajnówce przeprowadziła spotkanie z kadrami pedagogicznymi Szkoły Podstawowej w Dubinach dotyczącą postępowania w przypadku ucznia zażywającego środki odurzające oraz omówiono temat cyberzagrożeń. W grudniu odbyły się zajęcia dla uczniów przeprowadzone za pomocą zdalnych środków komunikacji przez Komendę Powiatową Policji w Hajnówce na temat zagrożeń w sieci.

W Gminnym Centrum Kultury w Dubinach oraz świetlicach w ramach programu profilaktycznego „Młodość bez uzależnień” przeprowadzono zajęcia z młodzieżą w różnych grupach wiekowych. Zamierzono następujące cele tych działań: zmniejszenie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie dzieci w działalność pozytywną. Reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych. Nawiązanie kontaktu z rodzicami. Pomoc w zorganizowaniu pierwszego kontaktu ze specjalistą. W Klubie Integracji Społecznej w Dubiczach Osocznych odbyły się zajęcia profilaktyczne dzieci i ich rodzin, z udziałem policji i psychologa.

W ramach wspólnego spędzania czasu wolnego i integracji mieszkańców:

-został zorganizowany coroczny Białoruski Festyn Ludowy w Dubinach, festyn w Pasiecznikach Dużych, na których można było zobaczyć koncerty znanych zespołów,

-odbyły się warsztaty zorganizowane przez Koło Gospodyń Wiejskich w Starym Berezowie,

- przeprowadzono wewnętrzny konkurs na najlepsze placki ziemniaczane przez koło gospodyń wiejskich z Chytrej, odbyły się warsztaty w ramach projektu „Akademia Rękodzieła-ETNO inspiracje”,

-Koło Gospodyń Wiejskich z Nowoberezowa, Orzeszkowa i Chytrej upiekły pierniczki i orzeszki do paczek dla osób samotnych i schorowanych z terenu gminy Hajnówka,

-odbyły się spotkania w Świetlicy Wiejskiej w Nowoberezowie na temat historii wsi, wieczór kolęd, pogadanki, warsztaty,

-zorganizowano warsztaty w Borysówce w ramach projektu „Dieta Borysa”- Familijne Warsztaty Zdrowego Żywienia, warsztaty świąteczne,

W okresie ferii zimowych przeprowadzono zajęcia w Gminnym Centrum Kultury w Dubinach:

- warsztaty kulinarne,
- zajęcia muzyczno- ruchowe,
- liczne konkursy
- warsztaty plastyczne

Dnia 30 lipca 2020 roku odbyło się otwarcie zmodernizowanego Placu Zabaw przy Gminnym Centrum Kultury w Dubinach w ramach działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży. Pracownicy policji zorganizowali stoisko profilaktyczne i przeprowadzili rozmowy z dziećmi na temat zagrożeń w ruchu drogowym, na wsi w lesie oraz rozmowy z seniorami na temat oszustw i zagrożeń.

W lipcu 2020 roku Zespół do spraw Prewencji Kryminalnej, Nietletnich i Patologii w Hajnówce przeprowadził spotkanie profilaktyczne z seniorami wsi Borysówka oraz Dubicz Osocznych dotyczących oszustw „na wnuczka”, „na policjanta”, ostrzeżenie przed kradzieżami.

W miejscowości Topiło odbyło się spotkanie z mieszkańcami w ramach realizacji programu profilaktycznego skierowanego do osób uzależnionych oraz członków rodzin z problemami uzależnienia i przemocy.

W dniach 12-16 października 2020 roku odbył się Międzynarodowy Tydzień Mediacji. Celem było uświadomienie, iż można rozwiązywać spór za pomocą negocjacji. W akcji uczestniczyli hajnowscy policjanci, którzy udzielali porad dotyczących postępowań mediacyjnych. Osoby zainteresowane mogły skorzystać z porady prawnej po uprzednim kontakcie telefonicznym.

2. Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmocnienie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W 2020r. wpłynęło do Zespołu Interdyscyplinarnego 17 „Niebieskich Kart” wszczętych przez Komendę Powiatową Policji w Hajnówce, które dotyczyły przemocy w rodzinie. Procedurą „Niebieskiej Karty” objęto łącznie 18 rodzin. Ponadto w 2020 roku członkowie Zespołu prowadzili 1 sprawę związaną z procedurą Niebieskiej Karty z 2019r.

W 2020r. odbyły się 4 posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w terminach: 12.02.2020r., 06.05.2020r., 05.08.2020r., 02.11.2020r.

W 6 przypadkach zakończono procedurę Niebieskiej Karty na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie, w 4 przypadkach zakończono procedurę w wyniku braku zasadności podejmowania działań.

W ramach Zespołu prowadzono rejestr wszczętej procedury Niebieskich Kart –A, rejestr wypełnionych Kart –C i D, protokołów posiedzeń ZI oraz prowadzono teczki indywidualne rodzin.

Podejmowano wspólne działania podmiotów wchodzących w skład zespołu w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Sytuacja rodzinna ofiar przemocy domowej była systematycznie monitorowana przez pracowników socjalnych oraz dzielnicowego.

3. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i skutecznej pomocy

Pracownicy socjalni GOPS w Hajnówce objęli pracą socjalną wszystkie rodziny dotknięte przemocą domową (z 18 rodzinami prowadzono rozmowy informacyjno – motywacyjne), udzielali pomocy finansowej (2 rodzinom udzielono pomocy; w pierwszym przypadku przyznano zasiłek celowy na żywność i obiady dzieciom w szkole oraz w drugim przypadku – zasiłek okresowy i celowy na żywność).

Wszystkie rodziny, w których założono NK zostały poinformowane o możliwości skorzystania z bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej świadczonej przez Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem mieszczący się w budynku MOPS w Hajnówce, zadanie realizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Rodzinom przekazano informacje o punkcie bezpłatnej pomocy prawnej udzielanej przez adwokatów i radców prawnych w budynku Liceum Ogólnokształcącego w Hajnówce.

Rozpowszechniano informacje o Ogólnopolskim Pogotowiu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, przekazywano broszury: „Przemoc w rodzinie”, „Jak radzić sobie z przemocą” „Przemoc w rodzinie a alkohol”, „Przemoc w rodzinach z problemem alkoholowym”, całodobowy Dziecięcy Telefon Zaufania.

Podczas rozmów osobom doznającym przemocy udzielono informacji na temat możliwości skorzystania przez nie z terapii dla osób współuzależnionych w Poradni Leczenia Uzależnień w Hajnówce.

Na posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Hajnówce w celu przeprowadzenia rozmowy motywującej do podjęcia leczenia odwykowego zaproszono 2 osoby nadużywające alkoholu podejrzane o stosowanie przemocy wobec bliskich (1 osoba podjęła dobrowolne leczenie).

Informowano osoby uzależnione o możliwości skorzystania z pomocy terapeutów przyjmujących w Poradni Leczenia Uzależnień w Hajnówce.

Rozpowszechniano informacje na temat telefonu zaufania Rzecznika Praw Dziecka, Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w rodzinie „Niebieska linia”, Policyjny telefon zaufania. Zamieszczono informację na temat nieodpłatnej porady prawnej w powiecie hajnowskim.

Dzielnicowy i pracownicy socjalni utrzymywali systematyczny kontakt z rodzinami w których była prowadzona procedura „Niebieskiej Kart”.

4. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy

W ramach podniesienia kompetencji zawodowych członków zespołu interdyscyplinarnego wziął udział w dwóch szkoleniach pt.: „Praktyczna realizacja przepisów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i realizacji procedury NK w tym wytyczne postępowania w czasie pandemii” oraz „Praca z osobą stosującą przemoc w rodzinie”

Sporządziła: Urszula Timoszuk

